

Korean maasodan taktillisia kokemuksia

Kirjoittanut kapteeni M. Haaksalo

I JOHDANTO

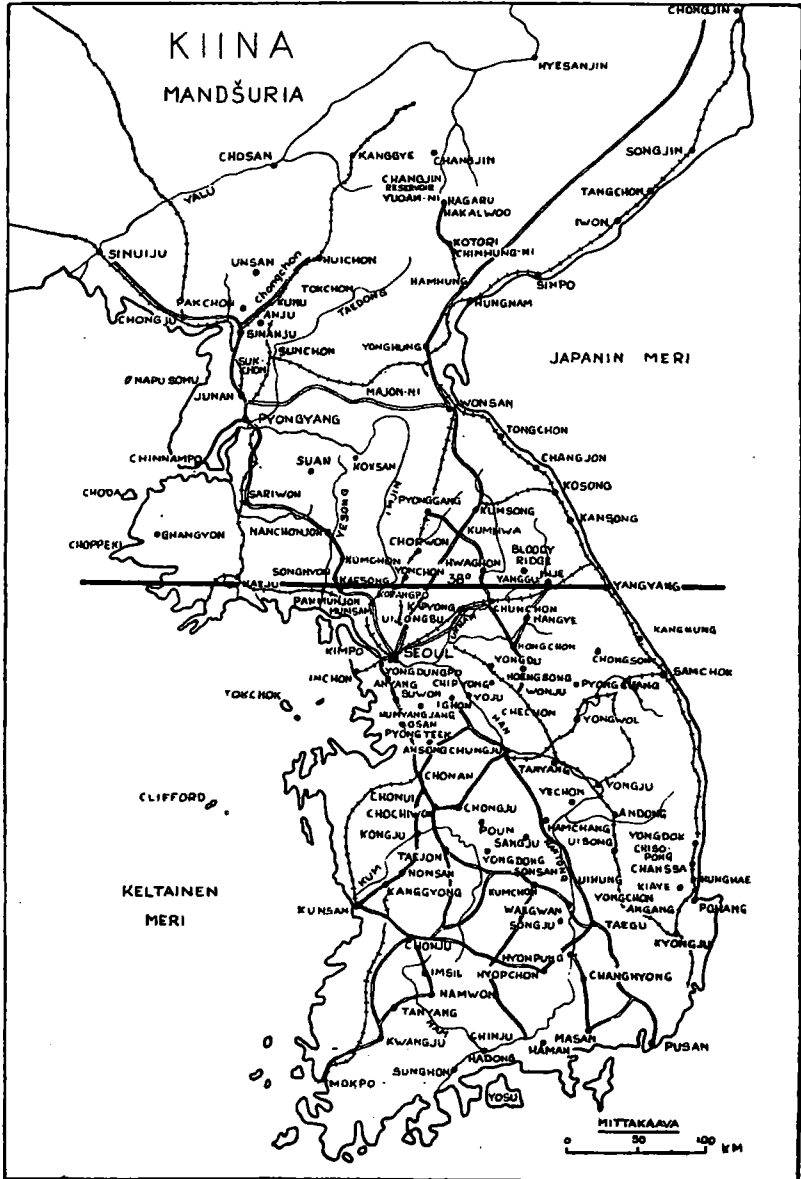
Korean sota on suurvaltojen silmin katsottuna pikkukamppailu, jota erikoisolosuhteissa käytiin ehkä ennen kaikkea arvovaltasyistä. Tutkijalle se kuitenkin on erittäin mielenkiintoinen. Tosin käytettävissä oleva yksinomaan länsimainen lähdeaineisto tekee molemminpuolisen kriittillisen tarkastelun erittäin vaikeaksi ja lisäksi on tarkkoja, nimenomaan taktillisia kokemuksia verrattain vähän muuten runsaassa lähdemateriaalissa julkaistu, joten työssä esitetyjä johtopäätöksiä ei voida pitää lopullisina.

Sotatapahtumien pääpiirteisestä kulusta antavat yleiskäsityksen kuvan 2 piirroksat.

Taistelut Koreassa laimenivat heinäkuun alussa v 1951 aselepo-neuvottelujen johdosta. Tämän takia seuraava tarkastelu pääasiassa keskittyy ajanjaksoon sodan alkamishetkestä syksyyn 1951.

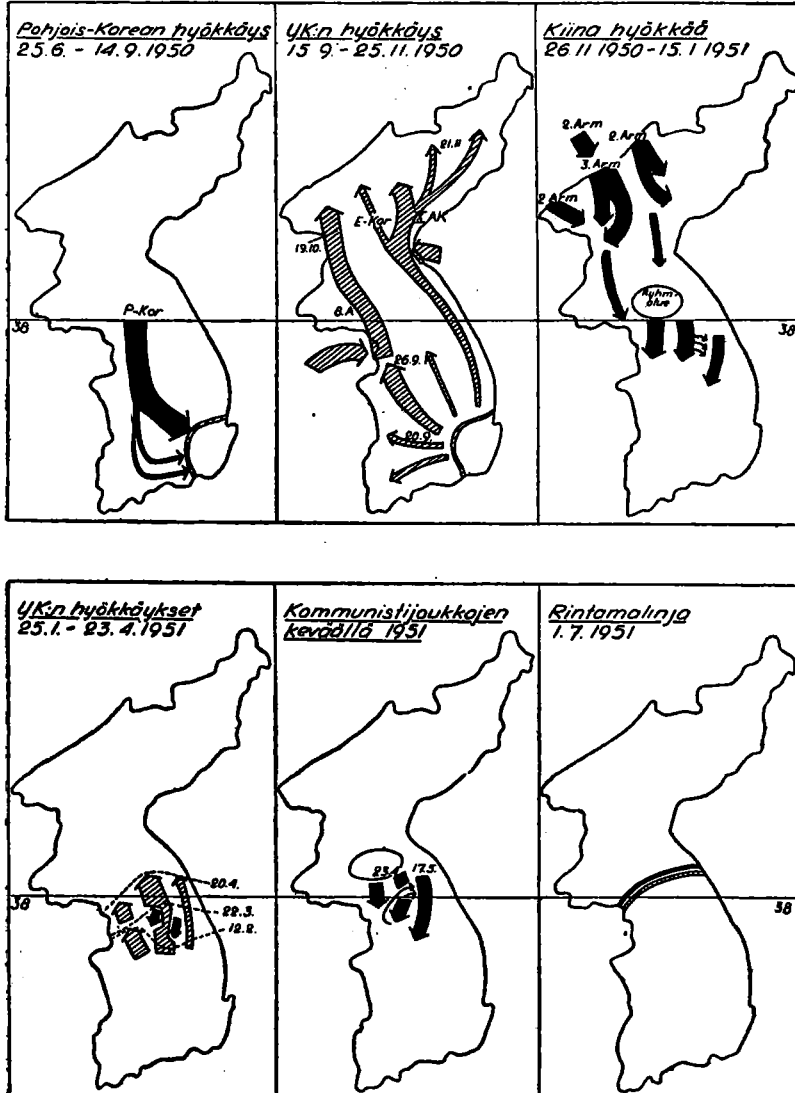
Sodassa saadut taktilliset kokemukset eivät pitäisi läheskään paikkaansa esim. Länsi-Eurooppaan vietyinä. Länsivallat eivät ilmeisesti teekään sitä virhettä, että käyttäisivät nyt saamiaan kokemuksia sellaisinaan muuten kuin vastaavanlaisiin erikoisolosuhteisiin mahdollisesti joutuessaan. Itäblokin saamia kokemuksia ajatellen on huomattava, että se ei paljasta omaa koneistoaan, mutta sillä on vastassaan puhdas länsimainen organisaatio, jonka johto ei kaihdakaan heittää tuleen viimeisiä teknillisiä saavutuksiaan, sikäli kuin niistä vain arvellaan olevan hyötyä.

Korean yleiskartta

Kuva 1.

Sotatapahtumat

Kuva 2.

Meikäläiset olosuhteet, etenkin maaston liikkumakelpoisuus, ilmasto sekä operaatioalueiden laajuus, vastaavat melko paljon Korean sota-näyttämön olosuhteita, joten siellä saaduista kokemuksista oikein tulkittuina voi meille olla paljonkin hyötyä.

Korean maasodan taktillisten kokemusten tarkastelussa rajoitun yleishavaintojen lisäksi ennen kaikkea tutkimaan, millaiseksi teknillisesti korkeatasoisen joukon taktiikka nimenomaan tekniikan mahdollisuudet huomioon ottaen näissä erikoisolosuhteissa on muokkautunut, ja toisaalta mitkä ovat ne lähinnä taktilliset ja taisteluteknilliset menettelytavat, joiden avulla teknillisesti heikompi joukko pystyy parhaiten eliminoimaan teknillisestä epäsuhteesta itselleen koituvat haitat. Tältä pohjalta voidaan nähdä, mitkä näistä keinoista tai menettelytavoista olisivat meillä mahdollisesti käyttökelpoisia sekä mihin seikkoihin Korean sotakokemuksissa meidän olisi kiinnitettävä huomionsamme.

II TÄRKEIMPIEN TAISTELUN PERUSTEKIJÖIDEN YLEISTARKASTELU

A. YLEISTÄ

Puuttumatta sota-näyttämön luonteeseen, joka lukijoille lienee tuttu maantieteellisistä kuvauksista ja Koreasta eri lehdissä julkaistusta runsaasta valokuvamateriaalista, on ehkä syytä maininnalla muistuttaa mieliin niiden ihmistyyppien taistelijanominaisuudet, jotka Koreassa taistelevat.

Toisella puolella on tähän asti ollut päätyyppinä länsimaalainen, joka hyvän elintasonsa vuoksi on taistelijana pehmeä, koviin rasitukseen ja kuriin tottumaton sekä niin mukavuutta rakastava, että pyrkii omien rasitustensa välttämiseksi käyttämään koneita mahdollisimman suuressa määrin hyväkseen. Hän alistuu kuriin vain silloin, kun katsoo siitä olevan hyötyä, ja suorittaa tarmokkaasti ne tehtävät, jotka katsoo välttämättömiksi.

Toisella puolella aasialaista sotilasta edustavat kiinalaiset ovat hyvää sotilasainesta, joskaan eivät läheskään niin fanaattisia kuin esim japanilaiset. Kiinalainen tulee toimeen vähällä ravinnolla ja primitiivisissä oloissa, on erittäin kestävä ja sitkeä, ja hänellä on melkein poikkeuksetta hyvinkin selvä käsitys sotilaallisista asioista — seikka, joka osoittaa älykkyyttä. Kiinalainen tottelee tinkimättä käskyjä ja pelkää yleensä vähemmän kuolemaa kuin länsimaalainen, mikä ehkä johtuu siitä, että hänellä kuollessaan ei ole läheskään niin paljon menetettävää kuin länsimaalaisella.

Korealaiset itse ovat elintavoiltaan vähään tyytyväisiä ja fyysisesti erittäin kestäviä, mutta hieman saamattomia ja apaattisia. Hetkellisten mielialojen vaikuttaessa he saattavat toisinaan hyökätä rai-vokkaasti tappioista välittämättä, toisinaan taas helposti joutuu pako-kauhun valtaan.

Voimasuhteita tarkasteltaessa kiintyy huomio kommunistijoukkojen¹⁾ koko sodan ajan vallinneeseen henkilöstövahvuuden ylivoimaisuuteen. YK:n joukkojen määrä kuitenkin jatkuvasti kasvoi hetkelliseksi lukumääräiseksikin ylivoimaksi vuoden 1950 loppupuolella, mutta tilanne muuttui jälleen marraskuussa, kun kiinalaiset heittivät taisteluun 400.000 miestä ja niiden lisäksi kaksikymmentä uudelleen organisoitua pohjoiskorealaista divisioonaa vuoden loppuun mennessä. Syksyllä v 1951 arveltiin kommunistijoukoilla olevan n 40 täysin varustettua ja aseistettua divisioonaa sekä 30 reserviläisdivisioonaa, kun taas YK:lla vuoden 1951 lopussa oli Koreassa 16 divisioonaa, joista 7 amerikkalaista, 1 brittiläinen, 7 eteläkorealaista sekä 1 muiden maiden yhteinen.

B. ORGANISAATIO

YK:n puolella amerikkalainen organisaatio on perustyyppinä, jonka mukaiseksi myös eteläkorealainen, tosin huomattavasti kevennettynä, on muokattu. Amerikkalaiset johtajat ovat yleensä tyytyväisiä organisaatioonsa sellaisena, miksi se on korjattu toisen maailmansodan

¹⁾ Kommunistijoukoilla tarkoitetaan tekstissä pohjoiskorealaisten ja kiinalaisten yhdistyneitä taistelujoukkoja.

organisaatiosta. Koreassa joudutaan erikoislaatuisten olosuhteiden takia tietenkin kokoonpanoja tilapäisesti muuttamaan, joskaan suurin osa näistä muutoksista ei jää pysyväiseksi. Pysyväisinä lisäyksinä jalkaväkidiivisioonassa voidaan pitää helikopterikomppaniaa ja sissikomppaniaa, jotka ovat siihen liitetyt Koreassa saatujen kokemusten perusteella. Jalkaväkidiivisioonan 6-tykkisten kenttätykistö patterien sekä patteriston orgaanisten kolmen tulenjohtueen voidaan myös olettaa säilyvän.

Amerikkalainen kenr. G. C. Marschall kiinnittää huomionsa selustatehtävissä ja sotatoimialueella toimivien henkilöstömäärien epäsuhteeseen. Hän toteaa, että heidän armeijansa on tullut liian ylliseksi, koska 100.000:sta sen kirjoissa olevasta miehestä vain 23.000 on tulinjassa, kun esim Neuvostoliitossa yleensä samasta määrästä 80.000 miestä on taistelujoukoissa. Tämä lukujen epäsuhte tosin hieman lievitetty, kun otamme huomioon USA:n kenttäarmeijan etäisyyden koti-alueeltaan ja apuaselajien vahvuudet. Paljon kriittisemmiksi muodostuvat luvut siitä, kuinka suuri osa sotänäyttämöllä olevasta miesvahvuudesta on todella taistelijoita. Ev.luutn. Miksche¹⁾ päätyy seuraaviin lukuihin tarkastellessaan amerikkalaista divisiioanaa.

	Div.	Rykm.	Patl.
Johto ja huolto (ei taist)	46,6 %	45,4 %	31,2 %
Div:n pioneerit ja viesti	6,4 %		
Tukevat ja ryhmäaseet	40,4 %	43,8 %	50,0 %
Taistelijat	6,6 %	10,7 %	18,8 %

Huomio kiintyy tällöin johdon ja huollon suureen miesvahvuuteen, joka johtuu osittain siitä, että taistelujoukkojen elintaso pyritään pitämään kaikin keinoin korkeana, ja osittain siitä, että organisaation suuri mekanisoituminen vaatii laajan huoltohenkilöstön.

Kiinlaisten taistelujoukot ovat vuosikymmeniä kestäneen sodan aikana jakaantuneet kolmeen pääryhmään, nimittäin varsinaisiin armeijajoukkoihin, sissijoukkoihin ja aseistettuun siviiliväestöön. Kiinlaisten varsinaisten armeijajoukkojen samoin kuin pohjoiskorealai-

¹⁾ Revue de Défense Nationale, lokakuu 1951, s 264.

sen yhtymän miesvahvuuden on todettu olevan n 7000—8000. Organisaatio on jatkuvasti ollut kehityksen alainen ja kasvatut varsinkin tukiaseiden ja -aselajien osalta sitä mukaa kuin asianomaista kalustoa on saatu käyttöön. Eri yhtymät saattoivat siis organisaatioltaan olla hyvinkin erilaiset, mikä johtui etupäässä sen kaluston kirjavuudesta, joka kommunistijoukoilla on ollut käytettävissään.

Saatujen havaintojen pohjalla voidaan olettaa, että kiinalainen ja pohjoiskorealainen organisaatio yhä enemmän alkuperäisen rungon ympärille kasvaneena on alkanut muistuttaa itäblokin organisaatiota. Tämä johtunee ennen kaikkea siitä, että kommunistijoukot ovat entistä enemmän saaneet käyttöönsä aseistusta siltä taholta.

C. TULIVOIMA

Verrattaessa YK:n ja kommunistijoukkojen organisaation edellyttämää tulivoimaa toisiinsa todetaan länsimaisen divisioonan organisaationkin tulivoiman olevan huomattavasti suurempi. En ryhdy numero-tietojen avulla tarkempia tulivoimavertailuja tekemään, vaan kiinnitän sen sijaan huomioni eräisiin yleisiin tulivoimaan liittyviin kysymyksiin.

1. Aseistus

Heti Korean sodan alussa YK:n joukot totesivat, että lukumääräisesti ylivoimaisen vastustajan voittamiseksi tulivoimaa oli v:n 1948 organisaationkin edellyttämistä määristä yhä nostettava ja tämän oli tapahduttava lisäämällä automaattiaseiden ja jalkaväen mukana liikkuvien suurempitehoisten tukiaseiden määrää. Automaattikivääri (BAR) sekä kevyet rekyylittömät tykit ovatkin hyvin puoltaneet paikkaansa jalkaväen käytössä, ja lisäksi on tällä hetkellä sarjavalmistuksessa uusi jokamiehen automaattikivääri T—47.

Uusia automaattiaseita tarkasteltaessa on pantava merkille, että mm T—45:ssä halutaan säilyttää kertatulimahdollisuus, jota tulilajia siis edelleen pidetään normaalina. 105 mm:n rekyylittömästä tykistä on saatu hyviä kokemuksia varsinkin tela-ajoneuvoon (Weasel) asen-

nettuna, jolloin sen liikkuvuus paranee. Nimenomaan tähän aseeseen kiinnitetään suuria toiveita pyrittäessä ratkaisemaan keskimatkojen panssarintorjuntakysymystä.

Jalkaväen tuliaseiden teho vaatimukset asettaa uuteen valoon Koreassa käyttöön otettu taistelija suojapuku ja muovikypärä. Puku on vahvistettu joko 3 mm:n paksuisilla lasivilla- ja muovilevyillä, jolloin se pysäyttää läheltä ammutun 11,2 mm:n luodin, tai useammalla kerroksella yhteen puristettua nylonia — tämänlaatuinen puku on taipuisampi. Puku painaa 2,5—7,5 kg sen mukaan miten tehokkaasti ja kuinka suuri osa vartaloa halutaan suojata.

Amerikkalaiset ovat ampumatarvikkeita suunnitellessaan ottaneet teho vaatimukset huomioon valmistamalla mm uuteen T—47 automaattikivääriinsä panssariluoteja, jotka 100 m:n matkalta läpäisevät puolen tuuman panssarilevyn sekä kypärän molemmat puolet 1100 m:n päästä.

Itäblokin puolella on aina oivallettu tykistön ja kranaatinheittimistön antaman tulituen suuri arvo. Se että kommunistijoukoilla YK:n havaintojen mukaan v:n 1952 alussa oli kaksi kertaa niin paljon tykistöä Koreassa kuin YK:lla, viittaa siihen, että he ovat asettaneet toimintaan ylijohdon tykistömuodostelmia. Amerikkalaiset taas ovat tehostaneet tykistönsä tulivoimaa lisäämällä vahvuuksiin kaksi tykkiä patteria kohti, ja ampumatarvikkeiden osalta on tulen tehoa suuresti lisännyt aika- ja tutkasytyttimien laajempi käytäntöönnotto.

Lentojoukkojen käytöllä melkein pä tykistömäisesti, välittömänä jalkaväen tukena, on YK:n puolella saatu erittäin huomattava lisä jalkaväen taistelua tukevaan tuleen, varsinkin lentojoukkojen otettua yleiseen käyttöön muun aseistuksensa lisäksi tehokkaaksi todetun napalm-pommin. Napalm-pommin tarkkuus, joka aikaisemmin ilmoitettiin 5—6 kertaa suuremmaksi kuin räjähdyspommin, on pommin muotoa muuttamalla saatu vieläkin kasvamaan. Uusissa pommeissa on polttoainetta n 300 litraa, joka palaessaan kehittää 1500—2000 asteen kuumuuden ja leviää n 40x80 m:n suuruiselle päärynän muotoiselle alueelle. Palava aine tunkeutuu kaikkiin syvennyksiin ja koloihin ja imee lisäksi palaessaan hapen katetuista asemista tainnuttaen niissä olevat miehet.

2. Taistelijan osuus

Korean sodan alkuvaiheessa YK:n joukot koettivat lentojoukkojen ja laivastotyökistön tulen avulla pysäyttää vastustajan etenemisen. Tämä ei kuitenkaan onnistunut, vaan huomattiin tarvittavan taistelijoita. Joskus on onnistuttu voimakkaalla vastavalmistelulla pysäyttämään hyökkäys lähtöasemiinsa, eikä sen tai vastaavasti tulivalmistelun tehokkuutta voida kieltää, jos taistelukentällä on miehiä, jotka ohjaavat tämän tulen oikeaan paikkaan. Tosiasia kuitenkin vielä tällä hetkellä on, että taistelukentällä oleva mies — taistelija — lopullisesti ratkaisee taistelun tuloksen. Amerikkalainen kapteeni Flynn sanoo sattuvasti, että taistelukenttää hallitsevat ja taistelun voittavat ne muutamat miehet, jotka käyttävät oikein aseittensa tulta. On totta, että aseet kehittyvät jatkuvasti ja teoreettinen tulivoima kasvaa, mutta onko miehiä, jotka näitä aseita toden tullen käyttävät tai näiden aseiden tulta ohjaavat? Eversti S. L. A. Marschall mainitsee kirjassaan »Men against Fire», että tilastotietojen mukaan toisen maailmansodan aikana sekä Tyynellä merellä että Euroopassa taistelussa enintään 15 % miehistä otti aktiivisesti osaa tulitaisteluun. Voimakkaassa vihollispainostuksessa tämä prosenttiluku saattoi hyvin koulutetussa joukossa nousta 25:een. Laskussa on kaikki aseet otettu huomioon, ja prosenttiluku on laskettu ainoastaan niiden miesten suhteen, jotka olisivat voineet ottaa osaa taisteluun, jos olisivat halunneet (huolto, viesti yms pl). Maasto, tilanne ja vihollisen toiminta muutti vain vähän näitä lukuja.

Kun vielä palautamme mieliimme omat sotakokemuksemme ja muistamme, miten suuri vaikutus saattoi olla muutaman reippaan konekivääri-, pikakivääri- tai konepistoolimiehen toiminnalla taistelun kriisivaiheessa, voimmekin päätyä siihen, että joukon tulivoima ei ole läheskään laskettavissa joukon hallussa olevien aseiden lukumäärän, kaliiperin tai tulinopeuden perusteella. Sen sijaan tulivoima riippuu ensinnäkin siitä, moniko mies tosiaan käyttää asettaan ja käyttää sitä oikein taistelun ratkaisuvaiheessa; tulivoima on pienempi tai suurempi näiden miesten käyttämien aseiden tehon mukaan. Haluttaessa arvioida tietyn joukon edustama tulivoima pitäisi siis mennä niin pit-

källe, että ensin arvosteltaisiin tätä joukkoa edustava ihmistyyppi, hänen alistuvuutensa kuriin, luontainen rohkeutensa jne, ja vasta tämän tarkastelun jälkeen arvioitaisiin niiden aseiden edustama tuli, jotka ovat todella taistelijoiksi oletettujen miesten hallussa.

Toisaalta riippuu tulivoiman teho taistelun ratkaisun tuojana myös siitä, miten vastustaja reagoi tulen pienempään tai suurempaan vaikutukseen. Toinen joukko keskeyttää hyökkäyksensä kärsittyään 15 %:n tappiot puolustajan kehittämässä tulella, kun taas toinen joukko saattaa 50 %:n tappiot kärsittyään viedä hyökkäyksen voitokkaaseen päätökseen.

Edellä esitetyn huomioon ottaen on varmaa, että teoreettinen tuli-ivoima, joka länsimaisella organisaatiolla on, tasoittuu huomattavasti ainakin suora-ammunta-aseistuksen suhteen aasialaisen sotilaan eduksi, kun otamme huomioon hänen taistelijanominaisuutensa.

D. LIIKKUVUUS

Amerikkalaisesta suuresti moottoroidusta organisaatiosta saatiin Korean vaikeassa maastossa sodan alussa eräitä sangen negatiivisia kokemuksia, ja monet huomioitsijat ovat väittäneet, nyt jo melkein päklassillisiksi käynein esimerkein, että jalan marssiva joukko on Korean vaikeusluokkaa edustavassa maastossa operatiivisestikin verrattomasti liikkuvampi. Amerikkalaiset ovat kuitenkin hakeneet ja löytäneetkin keinoja liikkuvuuden säilyttämiseksi ja parantamiseksi. Ensiksi YK:n joukot opetettiin suorittamaan paitsi taktillisia myös operatiivisia marsseja, samalla kun osa joukon moottoriajoneuvoista jätettiin taakse. Tämä keino oli kuitenkin hidas ja vaivalloinen, ja seuraava askel oli teiden parantaminen ja uusien rakentaminen, mille loivat edellytykset verrattain suppea toiminta-alue sekä tarkoitukseen erittäin hyvin soveltuvat, tehokkaat koneet. Myöskään ei saa unohtaa amerikkalaisten korkeata teknillistä tasoa; yhdessä taloudellisten voimavarojen kanssa se on saanut aikaan kalustotyyppejä, jotka omaten huomattavan kuljetuskapasiteetin pystyvät liikkumaan jopa tiettömässäkin maastossa. Koreassa taistelutoiminnan painopiste-

siirtyi kuitenkin yhä enemmän sellaisille alueille, joilla eivät maastokelpoisimmatkaan ajoneuvot pystyneet liikkumaan, ja silloin otettiin käyttöön helikopteri.

Helikopteri on kesästä 1950 lähtien suorittanut YK:n joukoille lukemattomia palveluksia. Suurta taktillisen, vieläpä operatiivisenkin liikkuvuuden lisääntymistä maastosta riippumatta ennusti amerikkalaisen 1. Merijalkaväkidivisioonan pataljoonan siirto helikoptereilla Yanggun koillispuolella 11. 10. 51 erittäin vaikeassa vuoristomaastossa noin 60 km:n matkan alueelle, joka oli vihollisen kranaatinheitintulen kantomatkan sisäpuolella. Tarkoitukseen käytettiin kahtatoista Sikorsky H—19-helikopteria, jotka n 1000 miehen siirtämistä varten tekivät 162 edestakaista matkaa. Aikaa kului koko siirtoon 6 t 15 min.

Alla olevassa taulukossa esitetty teoreettinen vertailu helikopterikomppanian ja autokomppanian kuljetuskapasiteeteista valottaa osaltaan suuren suosion saaneiden helikopterien etuja, varsinkin kun muistaa, että helikoptereita käytettäessä ei tarvita minkäänlaista tiestöä.

Kuljetusyks	Kalusto	Käyttö-aika/vrk	Nopeus	Käyttömätka yhi/vrk	Kuljetuskapasiteetti vuorokaudessa
Autokompp	40 ka à 4 tn	10 t	25 km/t	10.000 km	$4 \cdot 10.000 = 40.000$ tonnikilometriä/vrk
Kulj. helikopt kompp	18 helikopt à 2,5 tn + 10 helikopt à 0,5 tn	7 t	180 km/t	$22.680 \text{ km} +$ $12.600 \text{ km} =$ 35.280 km	$2,5 \cdot 22680 + 0,5 \cdot 12600 =$ 63.000 tonnikilometriä/vrk

Todisteena tekniikan pyrkimyksistä ennakkoluulottomasti ja mielikuvitusta apuna käyttäen lisätä liikkuvuutta on kevyen yhden miehen helikopterin kehittäminen. Tämä midget-helikopteri painaa vajaat 45 kg ja pystyy kantamaan yhden miehen varusteineen. Se asetetaan hihnoja käyttäen kuin reppu selkään, jolloin roottorisiipi pyörii pään yläpuolella. Käyttövoimana ovat roottorisiipien kärkiin asennetut pienet reaktiomootorit, jotka eivät synnytä minkäänlaista pakokaasuliikkiä. Oikeaan käteen tulee ohjaussauva, joten toinen käsi on len-

nettäessäkin vapaa. Ajatelkaamme mitä tällaisilla »lentorepuilla» varustettu sissipataljoona tulevaisuudessa yhden yön kuluessa 50—60 km:n etäisyyteen vihollisen selustaan suorittamallaan edestakaisella matkalla voisi saada aikaan! Tämä ehkä utopistinen ajatus vain osoittaa sitä, että vaikka jalkamarssi vielä on varmin ja tietyissä olosuhteissa ainoakin siirtymiskeino, tekniikalla on vielä paljon sanottavaa liikkuvuuskykyksessäänkin.

Kommunistijoukkojen taktillinen ja suurelta osalta operatiivinenkin liikkuvuus, jota ei suinkaan voida arvostaa huonoksi, perustuu etupäässä hyvän fyysisen kunnon ja tehokkaan koulutuksen tuloksena saavutettuun suureen marssimismenopeuteen ja -kykyyn, joskin myös rauta- ja maantiekuljetuksia on Koreassa käytetty.

III JALKAVÄEN TAKTILLISET PERIAATTEET ERI TAISTELU- LAJEISSA JA NIISTÄ SAADUT KOKEMUKSET

A. HYÖKKÄYS

1. YK:n joukkojen hyökkäystaktiikka

V 1950 käytetty ns »keihäänkärkitaktiikka» on tuttu toisen maailmansodan ajoilta, joten siihen en tarkemmin puutu. Tavallisestihan vahvennettu rykmentti (Regimental Combat Team) sai yhden etenemisuran hyökkäyssuunnakseen. Vastustajan puolustus murrettiin yhden tai kahden pataljoonan voimin suuren tulivoiman avulla tien suunnassa ja välittömästi sen kummallakin puolella, minkä jälkeen jatkohyökkäys sai etenemismarssin tai hitaan takaa-ajon luonteen. Tällöin rykmentin pataljoonat etenivät peräkkäin ja etumaisen pataljoonan tavallisesti panssarivaunujoukkueella, 81 mm:n kranaatinheitinjoukkueella, tykistön tulenjohtajalla ja joukkueella 75 mm:n rekyyttömiä tykkeitä vahvennettu kärkikomppania, jota useimmiten kahdeksan välittömässä käytössä olevaa rynnäkköalentokonetta tuki, oli se taisteluosasto, joka avasi tien rykmentille. Tiukempaa vastarintaa kohdattaessa joutui rykmentti nopeasti kehittämään hyökkäystään pane-

malla myös muut pataljoonat toimintaan tietä hallitsevan maaston valtaamiseksi sen molemmiin puolin.

YK:n joukot tarkistivat taktilliset periaatteensa ryhtyessään uudelleen tammikuun lopulla 1951 hyökkäämään, ja tällöin heidän taktiikkansa oli jo paljon varovaisempi. Kenr. Ridgway antoi hyökkäysoperaatiota varten seuraavan ohjeen: »Käyttäkää koko valoisa aika vihollisen etsimiseen ja tuhoamiseen. Tuottakaa vastustajalle mahdollisimman suuret tappiot ja pyrkikää itse säästämään miehiä. Vetäytykää vahvoihin puolustuskeskuksiin yöksi. Tutkikaa maaston jokainen kohta. Älkää lähtekö etenemään ennen kuin olette eliminoineet jokaisen kommunistin.»

Yleisen hyökkäyssuunnan valinnassa oli myös tapahtunut merkille pantava muutos. V 1950 hyökkäykset suuntautuivat niemimaan helpokulkuisia uria pitkin länsi- ja itärannikkoa seuraten pohjoiseen. Nyt eteneminen tapahtui aluksi vastustajan todennäköisimmässä hyökkäyssuunnassa keski-Korean vaikeassa maastossa, ja ensin otettiin haltuun hallitseva maasto Hwachonin—Yanggun alueella, siis alueella, joka soi vastustajalle parhaat edellytykset taktiikkansa mukaisen suurhyökkäyksen lähtökohtana, ja vasta tämän jälkeen sivustat työnnettiin eteenpäin.

Hyökkäysmuotoja jouduttiin myös leventämään niin, että etulinjan yhtymät sijoittivat kaksi rykmenttiä eteen ja yhden reserviin, kun taas rykmentillä oli vähintään kaksi pataljoonaa edessä. Armeijakunta tai armeija tahdisti tarkkaan yhtymien etenemisen samalle tasalle sekä vaati pysyvän tuntuman säilymistä eri hyökkäävien osien välillä. Maastoon siirtyminen ja sen puhdistamisen systemaattisuus hidasti operaatioita huomattavasti. V 1950 syyskuussa hyökkäyksen alettua edettiin Taegun liepeiltä Suwoniin (n 200 km) kuudessa vuorokaudessa. Nyt 8. Armeijan painopistesuunnassa hyökkäysoperaatiot »Killer» ja »Ripper», jotka alkoivat mainitussa järjestyksessä Wonjun eteläpuolelta 21. 2. 51, saavuttivat Chunchonin 22. 3. 51. Siis oli n 70 km:n etenemiseen käytetty aikaa kuukausi.

Tarkasteltaessa hyökkäystä maastoon sijoitettuna huomataan, että se muodosti sarjan taisteluita, joilla pyrittiin ottamaan haltuun korkea, hallitseva maasto, siis valtaamaan kukkulat, harjanteet ja nimen-

omaan niiden huiput. Kun yksi kukkula oli vallattu, oli aina edessä toinen, joka oli vallattava, ja pimeään tehdessä tuloaan järjestettiin aina hyökkäävä osasto ympäräpuolustukseen hallussa olevalle kukkulalle — jopa niin tarkasti pimeään tuloon nähden, että hyökkäys, joka oli jo puolivälissä rinnettä etenemässä seuraavalle kukkulalle, keskeytettiin, hyökkäysjoukko vedettiin takaisin edelliselle kukkulalle yöksi ja hyökkäys aloitettiin alusta taas aamun valjettua.

Näiden tavallaan erillisten taistelusuoritusten vuoksi kukin edessä oleva pataljoona muodostui omaksi taisteluosastokseen, joka tavallisesti sai tuekseen panssarivaunujoukkueen, joskus vielä pioneerikompanian ja divisioonan ilmatorjuntapatteriston automaattisejaoksen neljä puolitelavaunua, joissa kussakin 4-piippuinen raskas konekivääri. Pataljoona sai hyökkäystehtävän, suunnitteli sen suorituksen ja antoi tehtävät taisteluosastoilleen, komppanioille. Jos vallattava kukkulamaasto oli suhteellisen suuri, suunnattiin komppaniamatkat samankeskiseen toimintaan sitä vastaan. Pyrkimyksenä oli pitää yksi komppanioista rintamasuunnassa tulitukena ja samalla reservinä kahden muun komppanian suunnatessa iskunsa vastustajan puolustuskeskuksen sivustoihin.

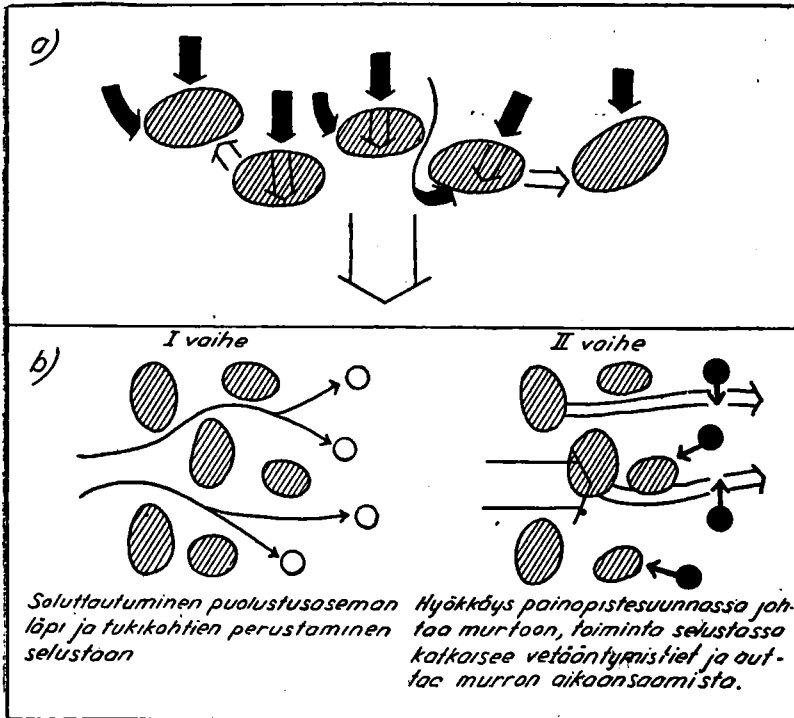
Erikaisuutena mainittakoon, että hyökkäyksenkin aikana illalla puolustuskeskukseen asettuva pataljoona tai komppania puolustusaseman linnoittamisen ja täydennyksen hankkimisen lisäksi teki vetäytymis- ja viivytyssuunnitelman. Tämä kaikki johtui siitä, että illan pimeässä oli odotettavissa kommunistijoukkojen vastahyökkäykset kaikesta suunnilta.

2. Kommunistijoukkojen hyökkäystaktiikka

Yleisesti katsottuna on Korean kommunistijoukkojen toiminnassa havaittavissa venäläinen hyökkäysdoktriini, mikä johtuu venäläisyydestä koulutuksesta ja organisaatiosta. Hyökkäysryhmittymien suojaaminen ja hyökkäysvalmistelujen salaaminen on kommunistijoukoille tärkein hyökkäyksen mepestyksellisen suorittamisen ehto, sillä tarkoin paikannettu joukko voi vastustajan vastavalmistelu- tuesta jo kärsiä niin paljon, että hyökkäys ei pääse lainkaan alkamaan. Kiinalaiset onnistuivatkin tässä pyrkimyksessään varsin hyvin

vielä kevään 1951 suurhyökkäyksiä valmistellessaan, ja keinoina heillä oli tehokkaasti hyväksi käytetty pimeätoiminta, ryhmitysalueen sijoittaminen vaikeakulkuiseen vuoristomaastoon sekä harhauttaminen hyökkäyspaikan suhteen nopeiden uudelleenryhmittymisten avulla juuri ennen hyökkäyksen alkamista.

Kiinalaisten hyökkäystaktiikkaa tarkasteltaessa voidaan erottaa kaksi toisistaan eroavaa perustyyppiä. Toiselle ovat ominaisia jatkuvat hyökkäykset laajalla rintamalla rajoitetuin tavoittein. Tällöin pyritään kuluttamaan vastustajaa sekä henkisesti että tappioiden eristämällä ja tuhoamalla eteen työnnettyjä osia ja saamaan selville puolustuksen heikot kohdat, joissa menestystä sitten voidaan jatkaa syvyyteen (kuva 3 a).

Kuva 3 a. Kiinalaisten laajalla rintamalla rajoitetuin tavoittein tapahtuva hyökkäys.

b. Kiinalaisten hyökkäys, jossa on selvä painopiste.

Toisena päätyyppinä voidaan pitää hyökkäyksiä, joissa on selvä painopiste. Niihin liittyy useimmiten puolustusasemaan soluttautuneiden osastojen ja sissien toiminta selustassa. Tapa kaaviollisesti esitettyinä kuvassa 3 b.

Usein käytetty hyökkäysryhmitys oli toisenlainen kuin amerikkalaisilla ja poikkeaa myös venäläisestä perustyyppistä. Edessä hyökkäsi kärkenä tavallisesti yksi pataljoona ja sen takana rinnakkain molemmat muut, joten oli aina käytettävissä kaksi vapaata pataljoonaa menestyksen kehittämistä varten. Painopistehyökkäyksissä lienee lisäksi usea rykmentti ollut porrastettuna syvyyteen, ja niitä käytettiin peräkkäisinä hyökkäysaaltoina, jolloin hyökkäys usein vaikutti massa-hyökkäykseltä sitä kuitenkaan olematta.

Hyökkäysajan valinta on eräs merkillepantava seikka kommunistijoukkojen hyökkäystaktiikkaa tarkasteltaessa. Kiinalainen kenraali Lin Piao, joka Koreassa menestyksellisesti johti kommunistijoukkojen sotatoimia viiden kuukauden ajan lokakuusta 1950 maaliskuuhun 1951, on hyökkäyksen sopivimmaksi alkamishetkeksi määrittänyt ajankohdan, jolloin vastustaja on liikkeessä, juuri asettumassa uuteen puolustusasemaan tai valtaamassa koskematonta maastoa. Kenr. Lin Piao sovellutti menestyksellisesti tätä periaatettaan jo marraskuussa 1950. Kiinalaiset joukothan olivat lokakuussa suorittaneet ensimmäiset hyökkäyksensä YK:n joukkoja vastaan painopisteen ollessa Unsanin alueella. 6. 11. kuitenkin kiinalaiset joukot, työnnettyään YK:n joukkoja jonkin verran taaksepäin, irrottautuivat taistelusta ja katkaisivat kosketuksen YK:n joukkoihin monissa kohdin. Tästä oli seurauksena, että aikansa harkittuaan YK:n joukot lähtivät 24. 11. jälleen etenemään Chongchon-joen kumpaakin puolta ja saivat liikkeellä ollessaan 26. 11. kiinalaisten päähyökkäyksen heikkoon oikeaan sivustaansa.

3. Hyökkäystä tukeva tuli

YK:n joukkojen tulen käyttö hyökkäyksessä on tuhlailevan runsaasta. Täempää tulevaa tulta edustavat tärkeimpinä kaarituliaseet ja taktilliset lentojoukot. Välittömänä tukena on vahva suora-ammunta-

aseista muodostettu tulitukiporras. Valmistelun tarkoituksena oli vastassa olevan vihollisen tuhoaminen, ja tämän takia tulivalmistelu säännöllisesti edelsikin YK:n joukkojen hyökkäyksiä, vaikkakin usein todettiin jälkepäin koko valmistelun menneen tyhjään maastoon.

Suorituksena tulivalmistelu tavallisimmin oli seuraavanlainen. Koska useinkaan ei pyritty yllätyshyökkäykseen, tykistöulta lisättiin jo puolen yön maissa tavanomaisesta 80 kranaatin »varmistustulesta» pataljoonan kaistaa kohti 200 kranaattiin tunnissa. Noin 1/2 tuntia ennen hyökkäyshetkeä lentojoukot suorittivat hyökkäyksensä, joka tavallisesti kesti 15 minuuttia. Tämän jälkeen tykistö ja kranaatinheittimet jatkoivat valmisteluaan siten, että kohteen yleensä ollessa jyrkkärinteisen kranaatinheittimistön maalit olivat kukkulan takarinteellä tykistön tulittaessa eturinnettä. 10—15 minuuttia ennen H-hetkeä alkoi suora-ammuntatuli 105, 75 ja 57 mm:n rekyylittömillä tykeillä sekä ilmatorjuntapatteriston puolitelavaunuihin asennetuilla nelipiippuisilla raskailla konekivääreillä ja panssarivaunutykeillä. Kaarituli tavoitteeseen jatkui, kunnes iskuporras oli varmuusetaisytydellä ja suora-ammuntatuli pystyttiin keskeyttämään rynnäkköön lähettäessä hyviä viestiyhteyksiä käyttäen, ellei iskuporras ollut jatkuvasti tulitukiportaan näkyvissä.

Itse iskuportaan tulta tarkasteltaessa kiintyy huomio usein esiintyvään käsitteeseen »marssiva tuli». Iskuportaan mukana etenevää tultahan edustaa parhaiten panssarivaunujen tuli, mutta Korean maasto ei salli niiden käyttöä jyrkkiä kukkuloiden rinteitä edettäessä. Tämän vuoksi »marssivan tulen» kehittää iskuportaan jalkaväki tulittaen etenkin automaattiasein kaikkia etenemisensä aikana kohtaamiaan epäilyttävän näköisiä maastonkohtia kuten pensaikkoja, kaivantoja jne. Tällaiseen tehtävään olisi myös liekinheitin ollut omiaan, mutta sekään ei painavuutensa vuoksi usein voinut iskuporrasta seurata. Käsikranaatti on yhtä suosittu ase hyökkäyksessä kuin puolustuksessaakin. Jokainen mies kuljettaa mukanaan vähintään kolme käsikranaattia, joista yksi on vastustajan katettuja asemia vallattaessa erittäin käyttökelpoiseksi osoittautunut keltafosforikranaatti.

4. Liikkeen huipentuma, isku ja lähitaistelu

Viimeisten metrien etenemisestä on kenraali Lin Piao antanut seuraavan ohjeen: »Vihollisen paremman aseistuksen ja suuremman tulivoiman vaikutuksen eliminoimiseksi on hyökkäysjoukkojen sekaan-uttava vihollisen joukkoihin — tunkeuduttava vihollisen lihaan — jotta vihollisen lentokoneiden ja raskaan tulen vaikutus saataisiin suurelta osalta nopeasti tehottomaksi.»

Koska kuriin tottuneet kommunistijoukot noudattivat tätä ohjetta jo oman turvallisuutensa vuoksi, tämä hyökkäyksen kriisivaiheen probleema on kommunistijoukoilla pienempi kuin YK:n joukoilla.

Länsimaisella taistelijalla ei ole taipumusta fanaattisuuteen, ja lähitaistelua hän kammoaa. Sen takia viimeisten metrien eteneminen ja iskun suorittaminen Koreassakin usein tuotti YK:n joukoille vaikeuksia ja aiheutti hyökkäyksen keskeytymisen rynnäkköetäisyydelle muutamana harvinaisena jääneen vastustajan tulen ansiosta. Hyökkääjä vetäytyi tällöin kärsien vetäytyessäänkin tappioita, ampui uuden tulivalmistelun ja suoritti hyökkäyksen uudelleen. Turkkiilaisten hyökkäystapa heidän tullessaan Koreaan oli toisenlainen, sinänsä vanha hyökkäysperiaate, mutta harvemmin nykysodissa käytetty. Heidän mielestään oli nimittäin suuri häpeä haavoittua tai kaatua kranaatin-sirpaleesta, hieman parempi oli luodinreikä, mutta sankariksi he arvostelivat lähitaistelussa teräaseesta surmansa saanutta toveriaan. Tämän takia he jo lähtöasemista alkaen pyrkivät niin pian kuin suinkin pääsemään lähitaisteluun ja pistimin vastustajansa kimppuun välttymään varsinkin nopeasti ja päättävästi suoritetun rynnäkön takia suuremmilta tappioilta. Näiden opetusten johdosta amerikkalaiset ovatkin yhä enemmän alkaneet jo koulutusvaiheesta lähtien korostaa lähitaistelun ja pistinhyökkäyksen merkitystä — niinkään paljon ehkä uskomatta pistimen tehokkuuteen aseena kuin hyökkäyshengen kasvattajana joukoissa.

B. PUOLUSTUS

1. Puolustuksen rakenne ja taistelun suoritus

YK:n joukoilla oli varsinkin sodan alkuvaiheessa suurena vaikeutena joukkojen vähyys sen jälkeen kun huomattiin, etteivät lentojoukot ja raskas tuli yksin pysty hyökkäystä pysäyttämään. Pataljoonan kaistan levetessä melkein säännöllisesti ainakin 3,5 km:iin ohjesäännön edellyttämän 900—1800 m:n sijasta pataljoonat yleensä joutuivat toimimaan ilman kiinteätä yhteyttä naapuriin. Kun vastustajan tunkeutuminen puolustusasemaan näin kävi mahdolliseksi, tuli ympäränä puolustettu pataljoonan puolustuskeskus hyvin yleiseksi.

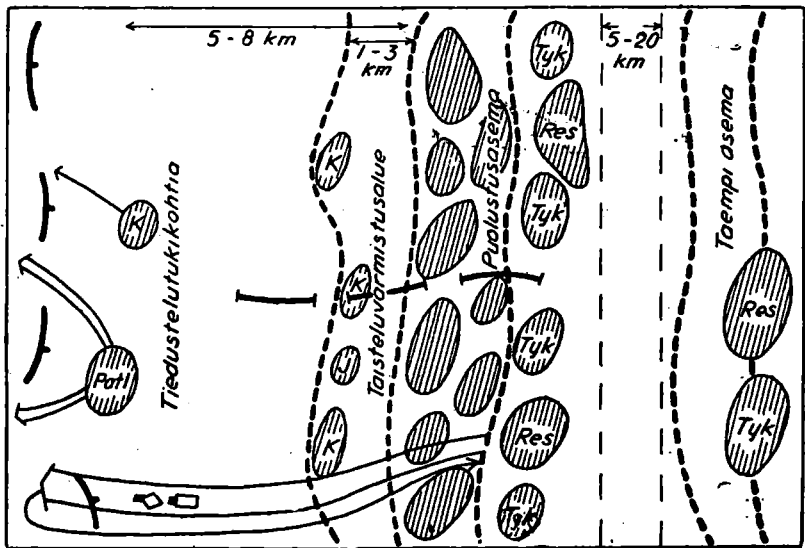
Taistelua tukeva tykistö joutui usein jalkaväkenä taistelemaan puolustusaseman läpi soluttautuneen ja tykistön tuliasemia vastaan hyökkäävän vihollisen torjumiseksi.

Puolustusasema kokonaisuudessaan tuli siis rakentumaan verrattain harvasta pääasiallisesti jalkaväkipataljoonan ja tykistöpatteriston vahvuisten puolustuskeskusten vyöhykkeestä, jonka edessä 1—3 km:n päässä oli vieläkin harvempi komppanioiden ja vahvennettujen joukkueiden muodostama varmistusvyö.

Puolustusaseman rakenne ei missään tapauksessa luonut edellytyksiä puolustustaistelun jäykälle suorittamiselle. Etuvartioasemissa olleet osat vetäytyivät aikaisessa vaiheessa pataljoonien puolustuskeskuksiin, jotka taistelivat aluksi yhteen suuntaan ja useampaan vastustajan soluttautuessa sivustoille ja selustaan. Tavallisesti vasta divisioonaportaan käytettävissä olevien reservien tehtäväksi jäi puolustuskeskusten väleistä puolustusaseman läpi edenneen hyökkääjän lyöminen ja selustayhteyksien avaaminen edessä taisteleviin puolustuskeskuksiin. Kun tässä tehtävässä epäonnistuttiin, murtautuivat edessä olevat pataljoonat useimmiten takaa lähetettyjen apuretkikuntien avustamina ulos saarroksuksesta ja koko puolustusasema tai sen osa siirrettiin taaksepäin.

Siirtyessään entistä joustavampaan taktiikkaan v 1951 YK:n joukot pyrkivät saamaan puolustukselle enemmän syvyyttä myös puolustusaseman etupuolelta, jotta vastustajan kuluttaminen voitaisiin aloit-

taa mahdollisimman kaukaa. Tässä mielessä työnnettiin taisteluvaramistusalueenkin eteen 8—10 km:n päähän varsinaisesta puolustusasemasta tavallisimmin pataljoonan vahvuiset osastot, jotka muodostivat etumaastoon ns tiedustelutukikohtia. Näistä tukikohdista käsin vahvat partiot pyrkivät joko salassa tai väkivaltaisesti vastustajan alueelle, ja mukana olevien tulenjohtajien avulla saatettiin todetut vihollisosastot raskaan tulen kohteeksi. Puolustusaseman rakenne on kaaviollisesti esitettyä kuvassa 4.

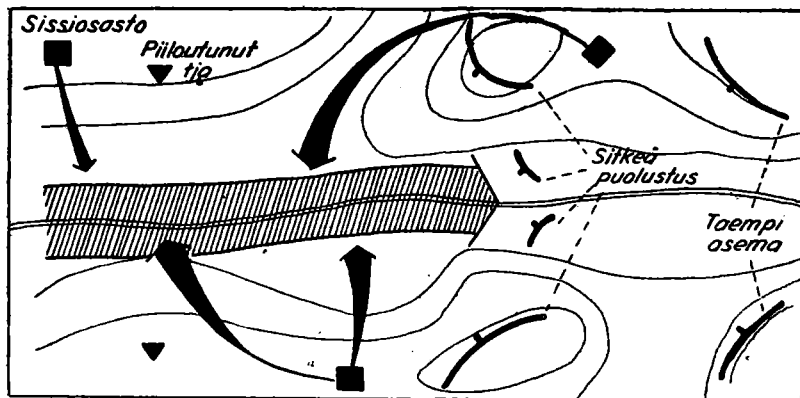
Kuva 4. YK:n joukkojen puolustusaseman rakenne.

Tappioiden tuottamiseksi suoritettiin myös rajoitettuja hyökkäyksiä vahvojen panssarivaunujen ja tulen tukemin osastoin vastustajan tietyllä alueella olevan elävän voiman tuhoamiseksi. Kun tehtävä oli suoritettu, vetäytyi taisteluosasto, ja alue jäi taas vastustajalle. Amerikkalaisten lähteiden mukaan suoritettiin Suwonin pohjoispuolella tällainen hyökkäys neljänä päivänä peräkkäin samalla alueella, ja tais-

telumaastoon laskettiin jääneen 4251 kaatunutta vastustajaa omien tappioiden ollessa 70 kaatunutta.

Kommunistijoukoilla on varsinkin sodan alkupuolella ollut suurena etuna puolustusta järjestäessään se, että on melko tarkoin pystytty määrittämään ne kohdat maastossa, joissa teihin sidottu vastustaja ensin iskee. Tämän edun varmisti vielä se laaja tiedottajaverkko, joka näkymättömänä jatkuvasti toimi vastustajan selustassa. Toisena etuna on Korean maaston sopivuus etenkin kiinalaiselle taktiikalle.

Kommunistien puolustus sijoittuu säännöllisesti korkeaan, hallitsevaan maastoon väijytysluonteisesti kukkuloiden ja vuorten harjanteille painopisteen ollessa teiden ja muuten helppokulkuisten urien suunnassa (Kuva 5).

Kuva 5. Kommunistien puolustusaseman rakenne.

Reservit sijoitettiin alun perin niin, että niiden iskut vastustajan sivustoihin ja selustaan olivat nopeasti suoritettavissa. Selustaan jätetyt tulenjohtajat johtivat tarkasti kranaatinheittimien ja tykistön tulen ryhmittävään hyökkääjään ja vastustajan tykistöasemiinkin. Jos vastustaja pysähtyi, se pyrittiin motittamaan ja tuhoamaan, jos se levittäytyi, saatettiin osalla reserveistä vastaavasti levittää omaa asemaa tai vetäennyttiin.

2. Tulen osuus puolustuksessa

YK:n joukkojen puolustustaktiikassa havaitaan jatkuvasti pyrkimys torjua vastustajan hyökkäykset raskaalla tulella. Koska vastustaja hyökkäystaktiikkansa mukaisesti tavallisesti pimeään turviin pyrkii lähelle puolustusasemia, mistä hyökkäys aamuhämärissä nopeasti saavuttaa puolustusaseman, tulee YK:n joukkojen tykistön torjuntatuli useimmiten liian myöhään eikä jalkaväenkään valtava suora-ammuntatuli ehdi vaikuttaa, varsinkin kun on havaittavissa, että sitä ei täydellä teholla käytetä. Torjunnan siis näin epäonnistuessa ainakin mitä vastustajan ensimmäiseen hyökkäysportaaseen tulee, on vastavalmistelun merkitys ja osuus suuresti kasvanut. Tällöin on tehokkaasti käytetty tykistöä ja varsinkin lentojoukkoja kranaatinheittimistön erittäin arvossa pidettynä jäädessä raskaaksi torjunta-aseeksi. Vastavalmistelusta on saatu hyviä kokemuksia etenkin lentojoukkojen suorittamana ja napalm-pommeja käyttäen. Helmikuussa 1951 pysäytettiin kiinalaisten hyökkäys lähtöasemiinsa 32.000 litralla napalmia. Edellytyksenä vastavalmistelun onnistumiselle on tietenkin vastustajan hyökkäysryhmytyksen toteaminen, minkä vaikeutta todistaa mm se, että kommunistijoukkojen huhtikuussa 1951 tekemän suurhyökkäyksen tukemiseksi keskitettyä runsasta tykistöä ei alueella suoritusta tehokkaasta lentotiedustelusta huolimatta pystytty toteamaan. Tiedustelutukikohtajärjestelmä on kuitenkin luonut tulen tehokkaalle käytölle vastavalmistelumeielessäkin huomattavasti paremmat edellytykset.

3. Pimeätoiminta puolustuksessa

YK:n voimakas lentoase sai aikaan, että kommunistijoukkojen kaikki liike päivällä loppui. Näin on pimeydestä muodostunut kommunistijoukkojen liittolainen, kun taas päivä on YK:n joukkojen toiminta-aikaa; asiantila, johon jo koulutuskin eri puolilla viittaa.

Kuinka kommunistijoukkojen hyökkäykset, jotka useasti tapahtuivat pimeällä tai aamuhämärissä, oli torjuttava? Yksi keino oli

maaston valaiseminen tykistön ja kranaatinheittimien sekä lentojoukkojen valoammuksin ja pommein. Tämä ei kuitenkaan käynyt jatkuvasti päinsä, vaan oli mahdollista vasta silloin, kun hyökkäys oli jo alkanut, jolloin valo tavallisesti tuli liian myöhään. Toinen valaisukeino on ilmatorjuntajoukkojen ja pioneerien valonheittimin aikaansaataavissa oleva »keinotekoinen kuutamo» pilvien heijastavaa ominaisuutta hyväksikäyttäen tai vaakavalaisun avulla. Tätäkään keinoa ei Koreassa laajemmassa mitassa ole käytetty, vaikka siihen tuntuisi sikäläisessä maastossa olevan hyvät edellytykset.

Jos yöhyökkäystä tuki tykistö tai kranaatinheittimistö, voitiin vastatykistötoiminta menestyksellisesti johtaa lentotähysteisesti ohjaamalla omien kranaattien selvästi erottuvat räjähdyspisteet vastustajan tykistöasemiin, jotka tykkien suuliekit taas selvästi paikansivat, sekä jalkaväkeenkin kiväärinkaliiperisten aseiden leimahdusten perusteella.

Jalkaväen raskaamman torjuntatulen ohjaaminen hyökkäävään jalkaväkeen oli vaikeaa, koska maalin paikantaminen perustui kuulohavaintoihin niissäkin tapauksissa, jolloin hyökkääjä paljastui jo ennen rynnäkköä. Täten jäi siis hyökkäyksen lopullinen torjuminen lähitaitelun varaan — yöllä vielä suuremmassa määrin kuin päivällä. Infra-punasäteilyyn perustuva yötähtäin, jota ensinnäkin on vain vähäisessä määrin käytettävissä, on epävarma ja hankala kentällä ja sen toimintasäde rajoittuu sumussa ja sateessa n 30 m:iin, joten siitäkään ei ole löytynyt probleeman ratkaisua. Amerikkalaisen majuri S. F. Shoren mukaan koulutuksella olisi pyrittävä siihen, että jokainen taistelija pystyy tähtäämättä kohdistamaan aseellaan tarkan ja nopean tulen suuliekkiä, ääntä tai välähdyksenomaista siluettikuvaa kohti. Sen lisäksi hän korostaa pistimen ja Koreassa hyvin arvossa pidetyn aseiden, käsikranaatin käyttöä. Viimeksi mainitun aseiden käyttö torjuntaan on sitäkin edullisempää, kun se ei paljasta puolustajan paikkaa kuten kiväärin tai vastaavan aseiden suuliekki.

C. VIIVYTYŚ, VETÄYTYMINEN JA TAKAA-AJO

1. Viivytyksen päämäärä ja suoritustavat

Kiinalaisten suurhyökkäyksen alettua vuoden 1950 lopussa viivytystaistelun päämääränä YK:n puolella voidaan pitää joukkojen irrottamisen ja vetäytymisen mahdollistamista. Tämä ilmeni eräiden tärkeiden liikennesolmujen ja sillanpäiden sitkeänä hallussa pitämisenä, mistä parhaina esimerkkeinä mainittakoon taistelut Anjun ja Imjinjoen sillanpäissä — molemmat englantilaisten joukkojen suorittamia.

Viivytystaistelu tuli YK:n joukkojen osalta sitkeämmäksi, päämääränä vastustajan voimien tehokas kuluttaminen, sen jälkeen kun kenraali Ridgway oli julkaissut uuden taisteluohjeensa, jonka mukaan oli iskettävä silloin, kun vihollinen vetäytyy, ja viivytettävä silloin, kun se hyökkää. Samalla YK:n joukkojen toimintaedellytykset olivat parantuneet taisteluosien siirryttyä maastoon ja rintaman muodostuttua yhtenäisemmäksi joukkojen määrän kasvaessa.

Kommunistijoukkojen viivytystaistelun päämääränä lienee useimmissa tapauksissa ollut ajan voittaminen hyökkäysvalmisteluja varten sekä hyökkäykseen ryhmittyvien joukkojen suojaaminen. Tämä käy erittäin selvästi ilmi, kun tarkastelee kommunistijoukkojen toimintaa helmikuusta huhtikuuhun 1951. YK:n joukkojen hyökkäys kohtasi keskirintamalla aluksi heikompaa vastarintaa, joka kuitenkin sitkistyi sitkistymistään sitä mukaa kuin YK:n joukot lähestyivät Chorwonin pohjoispuolella olevaa kommunistijoukkojen ryhmitysaluetta. Samalla kun keskirintamalla lukuisat pienemmin voimin suoritettut vastahyökkäykset ja tehostuneet sulutukset sekä syvällä alueella valmiiksi linnoitetut ja pieninkin joukoin sitkeästi puolustetut asemat hidastivat YK:n joukkojen etenemistä, oli länsikaistalla Seoulin suunnalla kosketus katkaistu, mutta Unsanissa marraskuussa 1950 tekemästään virheestä viisastuneina YK:n joukot eivät täällä työntyneet edes keskustan tasalle ja välttivät näin heille asetetun ansan.

Kiinalaisten johtamalle kommunistijoukkojen viivytystaktiikalle ovat luonteenomaisia joustavuus ja aktiivisuus sekä pyrkimys yllätykseen. Viivytyksen suoritustapaa tarkasteltaessa voidaan todeta

seuraavia toisistaan poikkeavia perustyyppisiä, joita tietenkin käytetään myös toisiinsa liittyneinä.

- Väistävä viivytys, johon liittyy edullisessa maastossa suoritettut väijytykset sekä selustan häirintä.
- Ratkaisua välttävä maaston hallussapito, väistyminen sivuille, josta kaksipuolinen isku.
- Meille tutuin tyyppi on puolustusluonteinen, sitkeä perättäisten viivytysasemien hallussapito. Viivytystä välimaastoissa tehostettiin sulutuksin, väijytyksin ja tarkka-ampujatoiminnalla. Lisäksi vastustajan päävoimien kehittäytyminen seuraavan viivytysaseman murtamiseen estettiin pitämällä sitkeästi hallussa jokin tärkeä maastonkohta aseman edessä.

2. Vetäytyminen ja takaa-ajo

Tarkastellessamme YK:n joukkojen vetäytymisoperaatioita toteamme, että suuresti moottoroituine kalustoineen nämä joukot aina tarvitsivat tien vetäytyessään. Vastustajan toiminnan perusteella voimme erottaa kiinalaisten suurhyökkäyksen aikana vuosien 1950—51 vaihteessa kaksi erityyppistä vetäytymissuoritusta. Lännessä Unsanin—Pyongyangin—Seoulin suunnassa YK:n joukot päästyään päävoimien irtautumaan Chongchon-joen kaakkoispuolelle juuri moottorointinsa avulla pystyivät suorittamaan vetäytymisensä niin nopeasti, että välttyivät kiinalaisten päävoimaryhmän saarrokselta ja jopa katkaisivat kosketuksenkin vastustajaansa, joka sivustoille pyrkien eteni maastoitse ja tielläkin oli heitä huomattavasti hitaampi. Samaan aikaan tapahtui Changjin-altailta toisentyyppinen vetäytyminen. Täällä kiinalaisten lähtökohtaryhmitys oli huomattavasti edullisempi, sillä kiinalaiset olivat maastoitse edeten n 7—8 divisioonan voimin saartaneet mm 1.MeriJvD:n joukot rykmentin tai sitä pienempiin osiin 30 km:n syvyiselle alueelle. Kuitenkin on pantava merkille, että vetäytymiskäskyn saatuaan nämä YK:n joukot murtautuivat ulos moteistaan ja marssivat kuormastoineen evakuointisatamaan. Teknillinen ylivoimaisuus takasi näille joukoille suuremman ja laajemman käyttöalan omaavan tulituen, jolla tienkatkoksia puolustava vastustaja

tuhottiin ja jopa sivustatkin suojattiin. Täydennys ja kiireellinen evakuointi suoritettiin lentoteitse, tiet parannettiin koneellisesti, siltoja rakennettiin, ja näin marssi omien yhteyteen kävi mahdolliseksi. Tapausten kulku olisi ehkä muodostunut toisenluonteiseksi, jos kiinalaisilla olisi ollut tehokas panssarintorjunta-aseistus ja tykistö mukanaan sekä lentojoukkojen tuki käytettävänä.

Takaa-ajossa moottoroidulla joukolla on nopeutensa suurena etuna, ja YK:n joukkojen toisena etuna oli ennen kaikkea lentojoukkojen edustaman tulen suuri liikkuvuus. Niinpä lähdetessä etenemään 38. leveysasteelta pohjoiseen syystalvella 1950 englantilainen prikaati eteni n 65 km yhdessä vuorokaudessa, otti n 2000 vankia vastustajan tappioiden ollessa kaatuneina n 150. Takaa-ajoa jatkettaessa sitä pyrittiin tehostamaan maahanlaskulla Pyongyangin pohjoispuolelle, mutta menestys jäi odotettua pienemmäksi, sillä pohjoiskorealaiset joukot olivat väistyneet tieltä maastoon ja pääsivät sitä kautta vetäytymään.

D. SISSITOIMINTA

1. Kommunistijoukkojen sissitoimintaperiaatteet

Kommunistijoukkojen sissitoiminnan päämääränä Koreassa on ollut yleisten periaatteiden mukaisesti mahdollisimman suuressa määrin terrorisoida vastustajan yhteyslinjoja sekä pyrkiä sitomaan vastustajan joukot tiettyjen selustan kohteiden, tavallisimmin huoltokeskusten ja liikennesolmujen puolustamiseen. Tällä tavoin paikoilleen sidotuja vastustajan voimia vastaan on sisseillä suojaisessa välimaastossa sijaitsevista tukikohdistaan käsin parhaat mahdollisuudet toimia.

Toisaalta sissitoiminta Koreassa on hyvinkin läheisesti taistelualueella tapahtuviin toimintoihin liittyen kohdistunut vastustajan lähiselustaan. Varsinkin kommunistijoukkojen hyökkäysoperaatioita on suuresti auttanut ennen hyökkäyksen alkua säännöllisesti vilkastunut sissien aktiivinen toiminta, sillä sissien suorittamat hyökkäykset lähiselustan huoltokeskuksia ja tykistöasemia vastaan sekä johdinlinjojen katkominen ovat huomattavassa määrin vaikeuttaneet tehokkaan puolustustaistelun suorittamista. Hyökkäyksessä aikaisemmin mainitusta

infiltraatiosta, soluttautumisesta vastustajan lähiselustaan, josta kohdistettiin päävoimien hyökkäyksiin liittyen iskuja puolustajan selkään sekä katkaistiin puolustajien perääntymisteitä, on vaikea sanoa, missä määrin se on ollut sissijoukkojen ja missä määrin varsinaisten hyökkäysjoukkojen suorittamaa.

Viivytyksessä ja puolustuksessa vihollisen selustaan jääneillä joukoilla oli selvä sissitehtävä, jonka tarkoituksena oli hyökkääjän selustayhteyksien katkaiseminen tai hyökkääjän taempien portaiden liikkeen hidastaminen, ja suoritustapana oli useimmiten väijytys edullisissa asemissa, joista lyhyen mutta kiivaan taistelun jälkeen väistettiin. Sissien hyökkäykset huoltokolonna vastaan sekä pyrkimys omien joukkojen vastahyökkäyksiin liittyen saarrosta ja tuhota hyökkääjän pääjoukosta erillään toimivia yksiköitä olivat myös omiaan hidastamaan YK:n joukkojen etenemistä. Toiminta väijytyksiä lukuun ottamatta tapahtui tavallisesti yöllä, joten helposti ymmärtää amerikkalaisten sanonnan, että kommunistijoukot ovat yöllä kaikkialla.

Sissitoiminta ei kuitenkaan kuten mainittiin rajoittunut YK:n joukkojen lähiselustaan, vaan ulottui etenkin sodan alkuaikoina yli koko Korean niemimaan. Vuoden 1950 lopussa olikin sissijoukkojen toiminta selustassa erittäin vakava pulma teoreettisesti katsoen koko Korean vallanneille YK:n joukoille, jotka hallitsivat suurimpia kaupunkeja ja jotenkuten yhdyslinjojaan sissijoukkojen pitäessä hallussaan maan muita osia jopa niin laajasti, että Lounais-Koreassa oli heidän perustamia koulutuskeskuksia ja sairaaloita. Vielä vuoden 1951 alussa olivat väijytykset huoltoteillä, rautateiden katkaisemiset ja sissihyökkäykset YK:n joukkojen huoltolaitoksia vastaan niinkin etelässä kuin Taegun liepeillä melkein jokapäiväisiä.

2. YK:n joukkojen vastatoimenpiteet

Koska vastustajan sissitoiminta suuresti tehostui juuri niinä aikoina, jolloin toiminta varsinaisella taistelualueella oli vilkkaimmillaan, esim. talvella 1950—51, tuotti vaikeuksia irrottaa muutenkin vähäisestä miesmäärästä joukkoja sissien metsästyksen. Toisena vaikeutena oli YK:n joukkojen tottumattomuus liikkua vaikeakulkuisessa maastossa,

joten jo sissien löytäminen oli erittäin hankalaa. Samoin tuotti ras-
kaiden aseiden mukana kuljettaminen vaikeuksia, joten taistelu piti
usein suorittaa ilman niiden tukea. Kuitenkin YK:n joukkojen teknilli-
nen paremmuus asetti niiden käytettäväksi sissisodankäynnissäkin
monta etua, joista mainittakoon joukkojen nopea keskittämismahdol-
lisuus todettujen sissijoukkojen toiminta-alueiden lähistölle maantie-
ja lentokuljetuksiakin käyttäen. Tulitukena kevyet lentojoukot olivat
nopeasti paikalle saatavia maastosta riippumatta, ja lentotiedustelu
oli apuna — joskin erittäin vähäisenä — sissijoukkoja etsittäessä.

Sissisotaan käytettyjen YK:n joukkojen määrää kuvaa mm se, että
lokakuun lopussa 1950 oli Wonsanin—Majonin alueella toimivaa noin
kolmen pataljoonan vahvuista sissiosastoa vastaan sidottava rykmen-
tin voimat edellä mainittujen paikkojen välisen yhdystien auki pitämi-
seksi. Taegun koillispuolelle taasen oli tammikuussa 1951 murtautu-
nut sissitehtäviin pohjoiskorealainen 10.D, ja tämän vain 6000—8000
miestä käsittävän yhtymän tuhoamiseksi keskitettiin alueelle runsaan
kuukauden ajaksi vahvennetun divisioonan voimat.

YK:n joukkojen määrän lisääntytyä ja taistelun paikallistuttua
38. leveysasteen seutuville, jolloin YK:n joukoille on tarjoutunut pa-
remmat mahdollisuudet selustansa puhdistamiseen ja valvontaan, ovat
kommunistijoukkojen sissitoimintamahdollisuudet Etelä-Koreassa
huomattavasti vähentyneet. Niinpä sissien lukumäärä, joka 15. 3. 51
arvioitiin n 27.000:ksi, oli 15. 3. 52 mennessä laskenut 12.000:een, joista
noin puolet arvioitiin olevan pohjoiskorealaisia.

IV HAJATIETOJA ERAIDEN MUIDEN MAASOTAAN OSALLISTUNEIDEN ASELAJIEN KÄYTTÖ- PERIAATTEISTA

A. TYKISTÖ

Koreassa on tultu siihen tulokseen, että tykistön on omin voimin
tehokkaasti pystyttävä puolustamaan tuliasema-alueitaan vihollisen
jalkaväki- ja panssarihyökkäyksiä vastaan. Tämän takia Koreassa
tykistö säännöllisesti varustaa tuliasema-alueensa ympäräpuolustusta

varten ja tykistöhenkilöstön koulutusajasta on noin 10 % varattu puhdasta jalkaväkikoulutusta varten.

Samasta syystä sekä tavallista leveämpien kaistojen johdosta katsotaan suureksi eduksi se, että tykkikalustolla pystytään lavettia kääntämättä ampumaan kaikkiin suuntiin, minkä takia mm amerikkalaiset pitävät moottorilavetille asennettua kenttätykkiä (155 H/M 41) erittäin soveliaana Korean taisteluihin.

Tykistön ja jalkaväen yhteistoimintaa on amerikkalaisissa joukoissa vaikeuttanut näiden molempien johdon sijoittuminen erilleen, kun taas englantilaisilla on tullut säännöksi meillä vallitseva käytäntö tykistörykmentin komentajan sijoittumisesta tuettavan jalkaväkirykmentin tai -prikaatin komentopaikkaan. Tulen kokonaiskäytön tarkkailua ja yhtenäistämistä varten on YK:n joukkojen rykmentin komentopaikan tasalle perustettu tulen koordinointi- ja tarkkailukeskus (Fire Control and Co-ordination Group), joka käsittää tykistön, lentojoukkojen ja panssarivaunujoukkojen yhteysupseerit. Tätä elintä johtaa tavallisesti tykistökomentaja, ja hän ratkaisee, suoritetaanko edestä tulevan tulipyynnön edellyttämä tehtävä tykistöllä, lentojoukoilla vaiko panssarivaunujoukoilla. Tykistötulen käyttö on amerikkalaisilla erittäin tuhlailtavaa, mitä todistaa mm se, että yöllä ammutaan säännöllisesti varmistus- ja häirintämielessä n 80 kranaattia pataljoonan kais-taa kohti tunnissa, vaikka vastustajan olemassaoloa ei ole varmasti todettukaan. Imjinin taistelussa huhtikuun lopulla 1951 englantilainen KTR 45 ampui torjuntana 30.000 kranaattia 60 tunnissa. Hyökättäessä »Bloody Ridgelle», n 1000 m korkealle kukkulalle Yanggun pohjospuolella, ampui kenttätykistö viikon aikana valmisteluna yhteensä 390.000 kranaattia.

B. ILMATORJUNTATYKISTÖ

YK:n joukkojen raskasta ilmatorjuntatykistöä on laajassa mitassa käytetty maa-ammunaan kenttätykistön tulen vahventamiseksi, kun taas 40, 20 ja 12,5 mm:n ilmatorjunta-aseet ovat olleet jalkaväen välitömänä tulitukena sille alistettuna tai kenttätykistön tuliasemien lähipuolustusta tehostamassa.

Kommunistijoukkojen ilmatorjuntatykistö sitä vastoin on koko sodan ajan ollut tiukasti omassa tehtävässään ja suoriutunut erittäin hyvin. Niinpä amerikkalaisten tietojen mukaan vuoden 1952 huhtikuuhun mennessä menetetyistä n 890:stä koneesta suurin osa oli vastustajan ilmatorjuntatykistön alas ampumia. Suurimmat YK:n konetappiot olivat tammikuussa 1952, ja 52:sta tällöin alas ammutusta koneesta oli kommunistijoukkojen ilmatorjuntatykistön osuus 44.

Kalustona, joka jatkuvasti lisääntyy ja paranee, on vuoden 1952 alussa todettu käytetyn pääasiassa 85—88 mm:n, mahdollisesti myös 120 ja 155 mm:n tutkaohjauksella toimivaa ilmatorjuntatykistöä, mutta 37, 20 ja 12,7 mm:n kalusto on myös runsaasti edustettuna. Tutkalla ohjattu valonheitinkalusto helpottaa yöammuntaa. YK:n joukot käyttävät elektronihäirintälaitteita tutkalla ohjatun ilmatorjuntatykistön toiminnan ehkäisemiseksi, mutta tunnustavat samalla, että suurin osa konemenetyksistä on aiheutunut kevyemmästä, ilman tutkaa ohjattua ilmatorjuntatykistön tulesta.

C. PANSsarIVAUNUJOUKOT

Varmaa on, että Korean maaston sopimattomuutta panssarivaunuille ennen sotaa huomattavasti yliarvioitiin. Kuitenkin on selvää, että Korean maasto huomattavasti rajoittaa panssarijoukkojen tehokasta käyttöä kanalisoiden ne laaksouriin ja tiensuuntiin. Varsinainen taisteluhan käydään useimmiten hyvinkin jyrkkien kukkuloiden ja vuorten huipuista, ja tämän johdosta jalkaväen on ollut yksin suoriututtava taistelun kriisivaiheesta korkeassa maastossa panssarivaunujen pystymättä sitä seuraamaan. Tämä asiantila esitetään miltei kaikissa taistelukuvauksissa suurena haittana.

Kehno tiestö on usein suurena vaikeutena siirrettävälle ja taistelussa etenevälle panssarivaunuyksikölle, sillä päätyyppinä esiintyville raskaille ja järeille vaunuille (M 46, Patton ja T—34/85) tiet ovat liian kapeat ja rikkoutuvat nopeasti käyttökelvottomiksi. Lisäksi yksikin tielle tuhottu vaunu sulkee tehokkaasti tien jäljessä tulevilta ja kaikelta muultakin liikenteeltä — seikka, jonka kommunistijoukot

ovat oivaltaneet ja jota ne menestyksellisesti ovat käyttäneet hyväkseen mm Imjin-joen taistelussa keväällä 1951.

Koreassa on sekä YK:n että kommunistien puolella panssarivaunujoukkoja käytetty muutamaa panssarivaunupataljoonan vahvuisin voimin suoritettua erillisempää operaatiota lukuun ottamatta yksinomaan jalkaväen välittömänä tukena. Onpa YK:n puolella menty niinkin pitkälle, että varsinkin hyökkäyksessä on tullut melkein säännöksi jakaa rykmentin orgaaninen panssarivaunukomppania joukkueittain pataljoonien tueksi. Jos tällöin vielä pataljoona maaston ja tilanteen vaatimusten mukaan joutuu ohjaamaan komppaniansa erillistehtäviin, ovat taistelua tulkevat panssarivaunut joutuneet toimimaan pareittain tai jopa yksitellenkin. Vaikka jalkaväkikomppania on kiitollinen yhdenkin vaunun välittömästä tuesta, ovat panssarijohtajat täydellä syyllä tällaista panssarivaunujen laajalle alueelle hajoittamista vastaan.

Kapeikkomaaston salliessa vain osan panssarivaunuista osallistua taisteluun on taakse jääneiden panssarivaunutykkien tulta käytetty hyväksi epäsuorana tukemaan jalkaväkeä.

D. LENTOJOUKOT

1. Taktillisten lentojoukkojen ja maavoimien välinen yhteistoiminta

Välittömään lentotukeen, siis taistelualueelle suoritettavaan rynnäköintiin, katsottiin nopeat reaktiohävittäjät ensin pystymättömiksi, mutta tässä huomattiin kuitenkin pian erehdytyn. Mäntämootorkoneiden ainoana etuna lienee niiden pitempi lentoaika, joka tekee mahdolliseksi päivystyksen odotusalueella, josta ne voidaan välittömästi suunnata rynnäkköhyökkäyksen. Edestä tulipyynnöt tulevat rykmentin komentopaikan tulenkoordinoimis- ja tarkkailukeskukseen, jossa ratkaistaan, suoritetaanko tulitehtävä tykistöllä vai lento- tai panssarivaunujoukoilla. Tämä on tärkeää sen vuoksi, että jos lentojoukot suorittavat rynnäkköhyökkäyksen, on tykistö- ja kranaatinheitintuli koko rykmentin kaistalla siksi aikaa lopetettava, koska rynnä-

näköhyökkäys — ollakseen tarkka ja tehokas — on suoritettava niin matalalta, että ilmassa olevat kranaatit voisivat vahingoittaa hyökkäviä koneita. Jos päädytään lentojoukkojen hyökkäykseen, menee tästä pyyntö divisioonaportaan lentojoukkojen yhteysupseerin kautta armeijakuntaporttaassa toimivaan yhteistoimintakeskukseen (Joint Operations Center), josta hyökkäyskäsky menee laivueille. Hyökkäystä johtaa edessä toimiva lennonjohtoelin (Tactical Air Control Party), joita tavallisesti on yksi kullakin rykmentillä, tai divisioonan kaistalla partioivat Mosquito-osaston hitaat aseistamattomat T—6-koneet tai molemmat yhteistoiminnassa. Tavallisesti T—6-koneen tähystäjä paikantaa jalkaväen esim savuammuksin merkitsemän maalin, tapaa hävittäjät määrätyllä kohtauspaikalla ja ohjaa ne maaliin. Vähintään yhden koehyökkäyksen jälkeen, jota tavallisesti ao kaistan pataljoonan komentaja yhdessä lennonjohtoelimen kanssa seuraa, suorittavat hävittäjät luvan saatuaan varsinaisen hyökkäyksensä.

Yhteistoimintakysymystä ei ole jalkaväen ja taktillisten lentojoukkojen välillä vielä täysin selvitetty. Tämä johtuu mm siitä, että lentojoukkojen suorituksia usein pyydetään maaleihin, joita yhtä hyvin voitaisiin ampua tykistöllä, ja että määrätyllä kellonlyömällä tapahtuvissa suorituksissa joko jalkaväki tai lentäjät myöhästyvät, sekä lennonjohtaelimien vähydestä ja niiden raskaan radiokaluston rajoittamasta liikkuvuudesta maastossa. Lisäksi vastustaja pyrkii savuammuksilla ja sotasaaliina saamallaan viitoitusvaatteilla harhauttamaan lentäjiä.

Yhteistoimintaa on suuresti todettu edistäneen sen, että taistelulentäjät ovat määräjän — eräissä tapauksissa vuosiakin — palvelleet jalkaväessä.

2. Lentokuljetukset

Lentokuljetukset, joiden suureen merkitykseen jo aikaisemmin on viitattu, ovat olleet Koreassa maavoimille usein jopa ratkaisevana apuna tiettyjä operaatioita suoritettaessa. Esim Changjin-altailla vuoden 1950 lopussa vaikeissa olosuhteissa taisteleville joukoille oli tarvittavan täydentävän ja evakuoivan huollon suorittaminen lentoteitse ainoa keino, jonka avulla kyseinen operaatio sitten voitiin suorittaa.

Tällöin mm 1.MJvD:lle pudotettiin kaikkiaan 1949 tonnia materiaalia ja Hagarun ympäräpuolustuskeskuksesta evakuoitiin joulukuun 1. ja 9. päivän välisenä aikana 4675 haavoittunutta ja paleltunutta; joulukuun 4. päivän evakuointiluku nousi tuhanteen. Kuljetuskoneet käyttivät tilapäistä kiitorataa, joka sijaitsi vain muutamia satoja metrejä kiinalaisten asemista. Helikoptereista saaduista hyvistä kokemuksista on jo aikaisemmin mainittu.

V JOHTOPÄÄTÖKSET

A. TAISTELEVIEN PUOLTEN SAAMIA KOKEMUKSIA

Mitään entisiä periaatteita mullistavia taktillisia kokemuksia tuskin on ilmennyt sodan aikana. Suurvalloille taistelu varmaan on antanut viitteitä toiminnasta erikoisolosuhteissa, ja eräitä yleispäteviäkin opetuksia lienee puolin ja toisin saatu. Kummallakin puolella on ollut omat probleemansa ratkaistavanaan, kommunistijoukoilla kysymys siitä, miten vastustajan teknillinen ylivoima on voitettavissa ja miten hyökkäykselle luodaan edellytykset vastustajan työntämiseksi mereen tai niin tuntuvaan osatappioon tuottamiseksi vastustajalle, että länsimainen ajattelu katsoo taistelun liian kalliiksi. YK:n joukoilla on Kiinan liittyttyä sotaan ollut jatkuvana pulmana, miten sodan tärkein päämäärä — vastustajan taistelujoukkojen tuhoaminen — on saavutettavissa sen tunkeutuessa rauhoitettuun alueeseen tai millä muilla keinoilla hyväksyttävä aselepo on aikaansaavissa.

Eri puolten saamat kokemukset ovat nähtävissä siinä, miten osapuolet ovat pyrkineet asettamiinsa päämääriin ja miten ne ovat näissä pyrkimyksissään onnistuneet. Kommunistijoukoilla voidaan havaita päätaistelulajina olleen hyökkäys ja viivytyt, molemmat voimakkaan sissitoiminnan tehostamina. Näihin liittyneenä on havaittavissa elävän voiman tappioista piittaamaton, puolustukseksi sitkistyvä viivytyt joidenkin elintärkeiden alueiden määrääkiseksi hallussapitämiseksi — tällöin on tavallisesti kyseessä hyökkäysryhmittymisen suojaaminen. On varsin luonnollista, että teknillisesti heikommat kommu-

nistijoukot turvautuvat liikkuviin operaatioihin, sillä heillähän on toisaalta varaa luovuttaa maastoa, ja toisaalta jäykkä puolustus ei missään tapauksessa kestäisi pitkäkään aikaa vastustajan valtavan tulivoiman painetta. On syytä vielä kiinnittää huomiota siihen lähtökohtatilanteeseen, johon kommunistijoukot jatkuvasti pyrkivät hyökkäystä valmistellessaan. Heidän periaatteensa, että tulivoimaiseen viholliseen isku on edullisinta kohdistaa silloin kun vihollinen on liikkeessä, tuntuu varsin asialliselta. Tähän päämäärään pyrittäessä jätetään joku vastustajalle edullinen suunta näennäisesti auki tai heikon viivytyksen varaan hyökkäysryhmittymisen ollessa sivustalla valmiina tuottamaan tuntevan tappion näin ansaan houkuteluille vastustajan päävoimille. Kommunistijoukkojen hyvään koulutukseen pohjautuva pimeätoiminta, tiukka maastonkäyttö- ja naamiointikuri ovat olleet keinoja vastustajan raskaan tulen vaikutuksen eliminoimiseksi. Samaan tähtäävät viimehetkiset ryhmittymisen muutokset hyökkäyksessä sekä pyrkimys mahdollisimman nopeasti lähitaisteluun.

Kiinan liityttyä sotaan ja hyökkäysten Yalu-joen pohjoispuolella tultua poliittisista syistä kielletyiksi YK:n johtajat päätyivät siihen, että vastustajan voimat oli kulutettava tulella niiden hyökätessä ja hyökkäämällä niiden ollessa vetäytymässä. Täten jouduttiin vuoden 1951 alkupuoliskolla suoritettuihin liikkuviin operaatioihin välittömästi 38. leveysasteen kummallakin puolella. Olivatko nämä liikkuvat operaatiot etupäässä vastustajan pakottamia ja improvisaation tulosta ja oliko liikkuvuusperiaatteen julistaminen vain arvovaltamielissä annettu ennakkosiunaus puolustuksen mahdolliselle murtumiselle, se kysymys jäänee vaille vastausta. Vaikkakin se herkkyyks, jolla YK:n joukkojen koko rintama yleensä siirrettiin taaksepäin, ja se nopeus, jolla liike suoritettiin, tuntuvat liiallisilta, etenkin kun näillä joukoilla luulisi suuren tulivoimansa ansiosta olevan edellytykset sitkeämpäänkin puolustukseen, lienee kuitenkin myös Koreassa saatujen kokemusten tulos se, että asemasotaluonteista taistelua on kaikin keinoin vältettävä. Tässä mielessä sekä YK:n että kommunistijoukkojen puolustusasemansa edessä säilyttämä taisteluvarmistusalue vastaa tarkoitustaan vapauttaen päävoimat jatkuvalta paineelta ja luoden edellytykset vihollisen tehokkaalle kuluttamiselle mahdollisimman kaukaa paikantaen samalla ajoissa vastustajan painopistesuunnat.

Pimeätoiminnan, joka on parhaita keinoja vähentää teknillisen heikkomuuden aiheuttamia haittoja, on perustuttava ennen kaikkea hyvään koulutukseen, koska tekniikan pyrkimykset saattaa pimeätoiminta valoisana aikana tapahtuvaa toimintaa vastaavaksi eivät ainaakaan vielä ole johtaneet ratkaiseviin tuloksiin.

Lopuksi länsivallat lienevät todenneet, että teknillinen valiojoukko, vaikka se olisi taistelumoraaliltaan hyvä ja vaikka sen käytössä olevien aseiden edustama tulimäärä suuresti ylittäisikin vastustajan käytettävissä olevan tulen, ollessaan kuitenkin elävän voiman osalta määrärajaan asti vastustajaa heikompi, menettää menestyksellisen toimintansa edellytykset.

B. KOREAN SODAN MEILLE ANTAMAT OPETUKSET

Tarkasteltaessa mitä opetuksia Koreassa käynnissä ollut kampaipu on meille mahdollisesti voisi antaa, on ensin todettava, että vaikkakin Korean maasto, ilmasto ja laajuus jossain määrin muistuttavat meikäläisiä olosuhteita, ei lopullisia meille sopivia varmoja päätelmiä vielä ole tehtävissä, varsinkin kun tiedot kommunistijoukkojen puolelta kokonaan puuttuvat.

Kuitenkin meillä varmasti jo tässä vaiheessa on jotakin opittavaa Korean sodasta, ja tällöin ei ole vähäarvoista mm omata näkemystä siitä, millä tavoin teknillisesti ylivoimainen joukko meitä vastaan erikoisolosuhteissamme toimisi. Tällöin on lyhyesti todettava, että vaikka vastustajan painopistesuunnat lienevätkin helposti paikannettavissa, meidän on varauduttava siihen, että vastustaja tehokkaan koulutuksensa ja erikoisolosuhteita varten kehittämänsä liikuntavälineistön avulla voi myös pystyä käyttämään hyväkseen niitä vaikeakulkuisia alueita, joita meillä aikaisemmin on totuttu pitämään teknillisen joukon liikkeet täysin estävinä. Liikkeen ulottuvuus ja nopeus tekee selustan entistään aremmaksi. Edelleen talven vastustajallemme tuottamat haitat ja vastaavasti meille suomat edut voivat pienentyä. Vastustajan tuli, joka määrältään ja teholtaan yhä suurenee, pystyy yhä tehokkaammin vaikeassakin maastossa seuraamaan jalkaväkeä, ja

tulen ulottuvuus on ennen kaikkea taktillisten lentojoukkojen ansiosta kasvanut. Samoin teknillinen joukko pystyy ainakin määrääjän tehokkaastikin toimimaan ilman mitse kulkevia selustayhteyksiä. Tämän ehkä liiankin pessimistisen kuvan jälkeen on tarkasteltava, mitä meidän olisi toimintaedellytystemme parantamiseksi otettava huomioon. Tässä mielessä haluankin — pystymättä Korean maasodan kokemusten perusteella esittämään mitään kategorisia väitteitä — kiinnittää huomiota eräisiin seikkoihin ja asettaa eräitä kysymyksiä harkittaviksi.

Pystymmekö siinä määrin kuin aikaisemmin defensiivisen puolustustaistelun avulla torjumaan nykyaikaisen teknillisesti ylivoimaisen vastustajan hyökkäyksen, joka valtavan tulensa ansiosta johtaa murtoon aiheuttaen samalla huomattavat tappiot, vai olisiko meidän alun perin pyrittävä liikkuvien taistelulajien, siis viivytys- ja hyökkäysoperaatioin, luomaan edellytykset vastustajan lopulliselle pysäyttämiseksi tai tuhoamiselle? Tällöin voisi tulla kyseeseen vähäisemmän miesmäärän, mutta tehokkaan tulen avulla suoritettava sitkeä viivytys vastustajan painopistesuunnassa päävoimien ollessa valmiina tulen tukemin vastahyökkäyksiin tuottamaan vastustajalle sellaiset osatappiot, että rintamassa tapahtuva ja sivustoja rajoittava viivytys voidaan kiteyttää torjunnaksi silloin, kun ratkaisuun pyrkivä vastahyökkäys voidaan aloittaa. Tehokkaalla sissitoiminnalla olisi tätä taistelua jatkuvasti tuettava.

Jos taas pyrimme pysäyttämään hyökkääjän puhtaamman puolustustaistelun periaatteita noudattaen, lienee syytä vahvan ja syvän puolustuksen painopisteen muodostamisenkin jälkeen varautua niihin vastatoimenpiteisiin, joita tämän aseman murtuminen edellyttää. Samalla on pidettävä mielessä se, että nykyaikainen teknillisesti korkeatasoinen vastustaja erittäin nopeasti pystyy siirtämään vahvankin painopisteen kauaksi muualle, jos se alkuperäisessä painopistesuunnassaan ei pääse tulokseen.

Tuntuu siltä kuin olisi puolustusasemalle tärkeän syvyyden aikaansaamiseksi, kuluttamatta liikaa elävää voimaa, syytä kohottaa oikein muokattuna arvoonsa taisteluetuvartioperiaattemme ja sen avulla pyrkiä luomaan puolustusaseman eteen taisteluvarmistusalue. Ete-

nevän vastustajan tehokas kuluttaminen taisteluvarmistusalueella vaatii kuitenkin ehkä varsinaisen puolustusasemankin joukkojen jo tällä alueella suorittaman aktiivisen toiminnan lisäksi voimakasta tulta, ja tällöin on ennakkoluulottomasti työskentelevän tekniikan tul-tava jalkaväen avuksi. Ennen kaikkea olisi rekyylittömiä aseita saa-tava käyttöön sekä panssarintorjuntaan että elävää voimaa vastaan, ja napalm-miina jalkaväen sekä napalm-pommi lentojoukkojen tehok-kaana torjunta-aseena ei varmaan taloudellisessakaan mielessä olisi meille ylivoimainen.

Samalla kun on pantava merkille, että Koreassa tykistön tulen käy-tössä ollaan päätyvässä samoihin periaatteisiin kuin meillä, on todet-tava tykistöasemien samoin kuin muidenkin selustan kohteiden lähi-torjuntavaatimusten kasvu. Koreassa hyvän arvosanan saanutta kra-naatinheitinkalustoa olisi meillä ehkä entisestään lisättävä, kun taas siellä kokeiltu taistelijan suojapuku, joka voi tulla yleisemmin käyt-töön, tekee kyseenalaiseksi meikäläisen runsaan konepistooliaseistuk-sen tehon varsinkin silloin, kun toimitaan taisteluun, esim hyökkäyk-seen, valmistautunutta vihollista vastaan.

Varmaa on, että vastustajan tulivoiman vaikutuksen vähentämi-seksi olisi varsinkin pimeätoiminta ja lähitaistelu, mutta myös maas-tonkäyttökuri huomattavasti nykyistä tehostetummin otettava koulu-tuksessa huomioon. Samoin on kyvyn suorittaa pitkiä ja nopeita mars-seja oltava meillä koulutuksen päämääriä jo fyysillisen kunnan ja sit-keyden saavuttamiseksi. Tärkeintä ehkä on tehdä jokaiselle miehelle selväksi, että juuri hän taistelijana, käyttämällä asettaan rohkeasti ja tehokkaasti vaikeimmissakin tilanteissa, on se tekijä, joka taistelun ratkaisee.

Lopuksi haluan korostaa sitä, että rajalliset kalusto- ja materiaali-resurssimme huomioon ottaen lienevät meikäläiseen maastoon sovel-tuvat uudet taktilliset ja operatiiviset taisteluperiaatteet parhaat valt-timme joutuessamme maattamme vastaan mahdollisesti kohdistuvaa hyökkäystä torjumaan. Tämän takia meidän olisi jatkuvasti työsken-neltävä taktiikkamme kehittämiseksi sen pohjalta, millaiseksi voimme olettaa nykyisen suurvallan hyökkäyksen meikäläisissä olosuhteissa tulevan muodostumaan, — vaikka tämä aiheuttaisi radikaalisiakin

takillisten periaatteiden muutoksia. On muistettava, että meillä maamme laajuuden johdosta on elintärkeitä tuntuviin alueiden mahdollisen menettämisenkin jälkeen suuret mahdollisuudet menestyksellisesti jatkaa taistelua niiltä suojatummilta alueilta käsin, joilla metsässä syntyneet miehemme omaa taktiikkaamme käyttäen ovat edelleen kaikkia vieraita etevämpiä.